

IMANI

Imani: Muhtasari

Maelezo mafupi —

DARASA #1:

- I. Utangulisi wa Imani.
- II. Mafunzo ya Bibilia kuwusu Imani.

DARASA #2:

- II. Mafunzo ya Bibilia kuusu Imani (Naendelea).

DARASA #3:

- III. Nini, Sababu, Waapi, Lini, Namuna gani na nani ya Imani.

DARASA #4:

- IV. Uusiyano ya Imani na wokovu na Utakaso (Inaendelea).

DARASA #5:

- IV. Uusiyano ya Imani na wokovu na utakaso (Inaendelea).
- V. Mwisho wa mafunzo yetu ya Imani; Motihani.

IMANI

Maelezo mafupi —

Mutihani ya lmani

Swali 20 ya kuulizwa

- 1) Andika na oeleze matokeo 5 ya lmani (uka. 48,49).
- 2) Imani ni nini? (uka. 50-52).
- 3) Andika na kueleza uso 4 wa lmani (uka. 57).

Swali 10 ya kuuliza

- 1) Andika aina 4 ya lmani (uka. 47).
- 2) Andika shina 3 ya lmani (uka. 48).
- 3) Andika kilembwa 2 lnayo wonyeshwa mhimu wa lmani (uka. 49).
- 4) Jibu maswali: lmani yetu iko wapi?" (uka. 53).
- 5) Tumia (Yka 11:39-44 kwa ku eleza lmani bita mpaka (uka. 54).
- 6) Andika njia mbili jinsi tunaweza kujenga lmani yetu (uka. 56).

IMANI

I. Utangulisi wa Imani.

Maelezo mafupi —

Mafafanusi ya Imani:

**Mutu alikuwa akipanda mlima. akaanguka. Akashika tawi.
Akashika tawi akipiga yowe asaidiwe.**

Mafafanusi ya mwandisi:

Mutu: Kuna mutu ye yote kulejuu?

Sauti: Ndiyo.. Niko hapa.

Mutu: Ni nani?

Sauti: Ni Bwana.

Mutu: Bwana nisaidie!

Sauti: Onaniamini?

Mutu: Ndio Bwana. Nina kuwamini Kabisa.

Sauti: Ni sawa. sasa achiliatawi.

Mutu: Nini!

Sauti: Nime sema achilia tawi.

**Mutu: (Kisha kimia ndefu) Kuna mutu ye yote tena kule
juu?**

Tia Mafafanusi Yako:

IMANI

Maelezo mafupi —

A. Ukweli ya Imani.

1. Nikigumu kuwa na Imani wakati mwingine. Kuwa na Imani haimanishi kwamba kila kitu Itakua kwa utawala wako kipekee, bali kwamba hatu elewi kila jambo na hatuwezi kufanya kitu kama tungeliweza ku, elewana kufanya kila kitu basi hatungeli itaji Imani.
2. Ba si hivyo, tunaitaji Imani. Tena wakati mwingine, njia ya Imani haionekani kuwa njia bora. Ina weza onekana njia kiwendazimu. Njia ya Imani siyo raisi sana, Lakini njia bila Imani haiwezekani kabisa.

B. Maitaji ya Imani.

1. Kwa hivyo tunaitaji kujifunza kuusu Imani. Tunaitaji kulelewa na kujuwa onyoshobila kutaja.
2. Zaidi ya yote, lazima tubishwe kuishikwa Imani.

II. Mafunzo kibibilia kuusu Imani.

A. Aina ya Imani.

1. Imani ni upaji wa Mungu (Wfso 2:8).
2. Imani ni matunda ya roho (Wag 5:22).
3. Imani ni upaji wa wa roho (1 Wak 12:9).
4. Imani ni kazi ya Mungu (Yk 6:29).
5. Imani lnatoka kwa moyo ya mtu (War 10:9,10).
6. Imani lnamini leo kinayo tumainia kesho (Waeb 11:1).

B. Welezo wa Imani.

1. Imani bila mpaka (Yk 11:39-44).
2. Imani kamili (Ykb 2:22).
3. Imani mku (Mt 8:10).

IMANI

4. Imani dhamani (2 Pet 1:1).
5. Imani takatifu (Yude 20).
6. Imani nyenyekevu (Lk 7:6, 7).
7. Imani ndogo (Mt 8:26; 17:20).
8. Imani kamili (1 Tem 1:5).
9. Imani kawaida (Tit 1:4).
10. Imani lliyokuwa (War 1:12).
11. Imani ya umoja (Mk 2:5).
12. Kuwa na Imani ni kama hatari (Mt 14:28, 29).

Maelezo mafupi —

C. Aina za Imani.

1. Imani ya wokovo (War 10:9, 10).
2. Imani isio dumu (Lk 8:13).
3. Imani yenye akili (Jms 2:19).
4. Imani lliyo kufa (Ykb 2:17, 20).

D. Kusudi La Imani.

1. Imani kwa mungu (Yk 14:1).
2. Imani kwa Kristo (Yk 20:31).
3. Imani kwa mandiko ya Musa (Yk 5:46).
4. Imani kwa mandiko ya Wanabi (Matol 26:27).
5. Imani kwa Injili (Mk 1:15).
6. Imani kwa ahadi za Mungu (war 4:21).

IMANI

Maelezo mafupi —

E. Chanzo ya Imani.

1. Imani kwa Bibilia (Yk 20:30, 31).
2. Imani kutoka kwa mahubiri (Yk 17:20).
3. Imani kutoka kwa Injili (Mtd 15:7).

F. Sababu ya Imani kwa maisha kikristo.

1. Ku lshi kwa Imani (War 1:17).
2. Ku omba (Mt 21:22).
3. Silaha (Wat 1 5:8; 1 Tim 1:18, 19; 6:12; Wae 10:22).
4. Kuzuia mabaya (Wae 6:16).
5. Kushinda dhambi dunia (1 Yk 2:13-17; 5:4).
6. Kukufa kwa Imani (Waeb 11:13).

G. Matokeo ya Imani.

1. Kusamehewa dhambi (Mtd 10:43).
2. Dhibithisho (Mtd 13:39).
3. Uhuru ku kwa hukumu (Yk 3:18).
4. Uhuru kutoka kwa kifu kiroho (Yk 11:25, 26).
5. Wokovu (Mk 16:16).
6. Uzima ya milele (Yk 3:15,16).
7. Nuru ya kiroho (Yk 12:36, 46).
8. Maisha kiroho (Yk 20:31).
9. Utakasa (Mtd 15:9).

IMANI

10. Kufanyika kuwa mwana (Yk 1:12).
11. Kumfikia mungu (Waefeso 3:12).
12. Kurithi (Mtd 26:18).
13. Amani na Pumziko (Wam 5:1).
14. Kufaulu (2 Chron 20:20).

Maelezo mafupi —

H. Amuru kiroho kuusu lmani.

1. Kuwa Imara kwa Imani (1 Wak 16:13; Col 1:23).
2. Kuendelea kwa Imani (Mtd 14:22; 1 Tim 1:19).
3. Kuwa Hodari kwa Imani (War 4:20-24).
4. Kutajirika kiroho kwa Imani (2 Wak 8:7).
5. Kuwomba mungu akuongoze Imani (Lk 17:5).

I. Wumuhimu wa Imani.

1. Kitu chochote pasipo Imani ni dhambi (War 14:23).
2. Njiya moja tu yakumfurahisha mungu ni Imani (Waeb 11:6).
3. Imani lna maana (Wag 5:6).
4. Imani Itaitajika kwa kuweza kuomba. (Yak 1:6).

J. Zuizo ya Imani.

1. Mt 15:23; Lk 5:18, 19.
2. Mk 5:35; Yk 9:24.

K. Jaribio ya Imani.

1. Kuchelewa (Yk 11:3-6).

IMANI

- Maelezo mafupi —
2. Shuratisha lsiye rahisi kuelewa (Josh 6:3; Wam 7:7; 1 Ufam 17:9, 13; 2 Ufam 3:16; 4:3).

3. George Meuhler alisema: “Mungu anataka kuongeza lmani ya wana wake mara nyingi watu wake hawataki lmani zaidi kwa kuogopa garama lnayotajika kwa kuwa na lmani zaidi. Kuna jaribyo na chungua kabilia, ushindi. Na tena pia kawisha kabilia mwisho. Tuna kuwa tayari kuzipokea kutoka kwa mukono wa mungu. Ndiyo njia za mungu ya kuongeza lmani yetu. Hii ndiyo njia ya maisha ya lmani. Jaribio, zuizo. Mugogoro, shida nyingi na hata wakati mwingine kushindwa. Mungu anazitunia zote kama chakula ya lmani.”¹

III. Nini, Sababu, Wapi, Iini, Namuna gani, na nani ya lmani.

A. Imani ni nini? Soma Waeb 11:1 (“Ukakaso” = upostasis kwa Ugiriki).

1. Maana ya upostasis ni kitu cha maana msingi, hawili, astahiliyo ya mtu.
2. Imani ni hawili yako kwa kitu fulani kama hawili ya dongo, kulingana na haki ya ufalme wa Mungu (2 Wak 4:18).
3. Imani ni kumwamini Mungu bila wasiwasi (Waeb 11:6).
4. Imani ni kujuua na kuamini ukweli lliyo kwa warum 8:28. Tena lmani lnafahamu kwamba hatuwa Heza kuwa kamilifu.
  - a. Wakati mwingine hatuwa inaweza kuingiza ndani vitu ambawo siyo nzuri.”
  - b. Ingawaze hivyo, matokeo yake ninzuri.
5. Musingi na tabiya ya lmani ni kwa jilli ya maisha ya kesho lakini matendo yake ni ya leo na sasa.
6. Lazima lmani ijengwe kwa amri za Mungu. Ina kuwa na musimamo yake kwa unyenyekevu. Imani bila musingi kwa amri ya Mungu ni thubutu (fanya bila ruhusa).
7. Imani ina upande miili.
  - a. Upande mmoja lnafanya na akilli.
  - b. Upande wapili lnafanya na nia ya mtu.

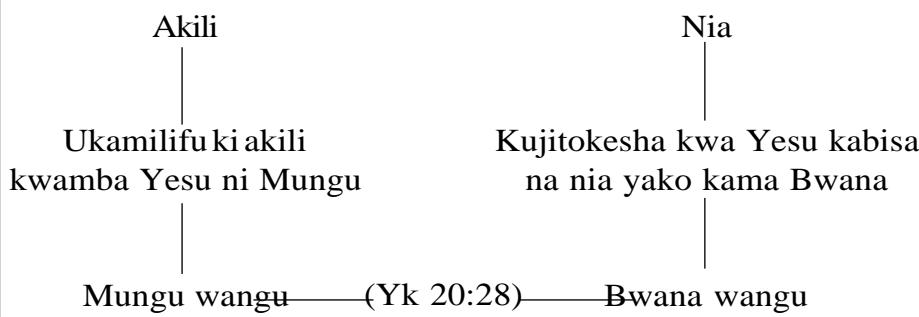
IMANI

Kusudi la Mazungumzo

Maelezo mafupi —

Tumia kielelezo ifatao kwa mazungumzo.

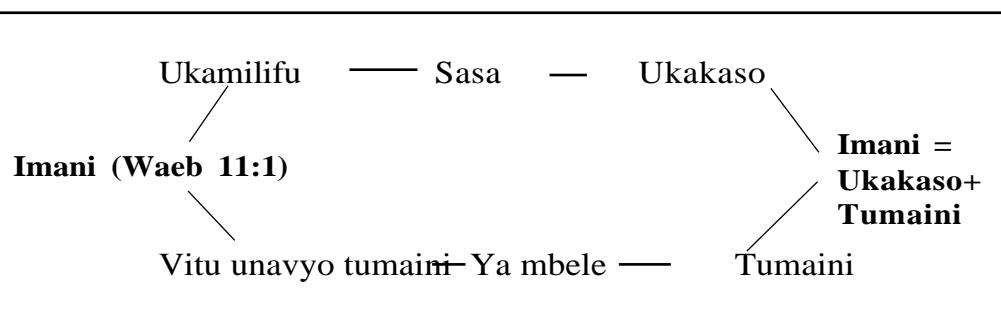
USO MIWILI YA IMANI

8. Imani ni Uwili wa ukakaso na tumaini kwakuwa Imani ni uwili wa sasa na pia cha maisha ifatao.
  - a. Ukakaso ni sasa.
  - b. Tumaini ni maisha ifatao (ya mbele).

Kusudi La Mazungumzo

Tumia kielelezo lfatao kwa mazungumzo.

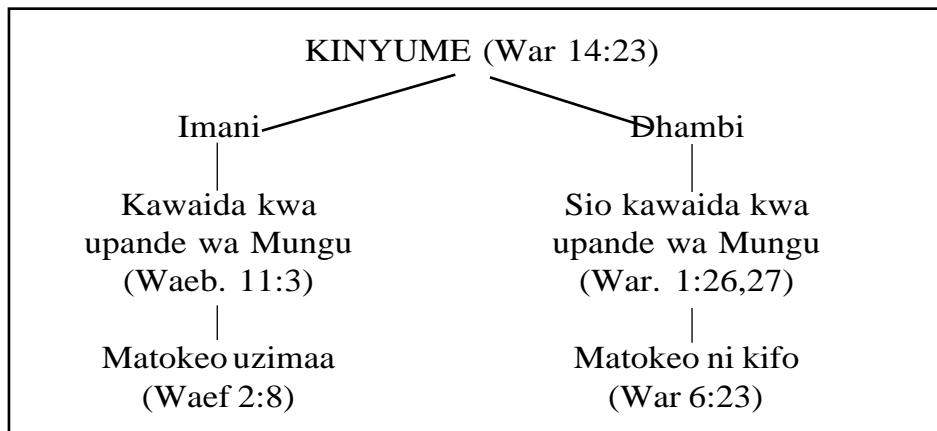

9. Kwa Imani mambo ifatao lnatendeka:
  - a. Akili lna tumaini Mungu.
  - b. Roho lnaitia upendo wa Mungu.

IMANI

Maelezo mafupi —

- c. Nia lna kunyenyeka kwa amuri za Mungu.
  - d. Moyo lna kutii kwa huduma za Mungu.
10. Imani ni kama kitendawili (ukweli usie onekana kuwa ukweli). Ni zaidi ya akili.
- a. Imani lnaanini bila ku fahamu "kwanini"?"
  - b. Imani lnaimba hata gerezani (Mtd 16:25).
  - c. Imani Inafurai hata kwa mateso (Wrm 5:3).
  - d. Imani Itasimama kwa mateso bilambio (Waeb 11:25).
  - e. Imani lnakubali vyote kuwa ma penzi ya Mungu (Waf 1:12).
11. Imani ni ueleo. Ni kuelea kama ukweli kile hayaja funguliwa kwa fahamu zote za mwana damu ("Ukamilifu ya vitu lsiyo onekana" Waeb 11:1, 2 Wak 4:18).
12. Dhambi ni kinyume ya Imani:

Tia Mafafanisho Yako:

IMANI

B. Kwa nini Imani ni muhimu?

Maelezo mafupi —

1. Maisha kikristo ni maisha ya vita kiroho. Ni maisha ya vita. Kwa hivyo silaha vyote vya vita lazima zinaitajika. Ingawaje ni hivyo, Imani lnahitajika zaidi. "Kuongeza kwa vyote, tuwe na ngao ya Imani" (Wae 6:16).
2. Wokovu haiwezikani bila Imani (Yk 3:36).
3. Ushindi juu ya dunia haiwezekani bila Imani (1Yk 5:4).
4. Haiwezekani kumufurahisha Mungu bila Imani (Waeb 11:6).
5. Haiwezikani kuomba bila Imani (Yak 1:6).
6. Haiwezekani kuwa na amani na Mungu bila Imani (War 5:1).
7. Haiwezekani kuwa na furaha bila Imani (1 Pet 1:8).
8. Ukakaso ni kwa Imani (Wagl 2:16).
9. Tunaishi kwa Imani (Wagl 2:20).
10. Utukufu wa Mungu lnakuja kwa Imani (War 10:1-4).
11. Kristo anaishi ndani yetu kwa Imani (Waef 3:17).
12. Tunapokea roho mutakatifu kwa Imani (Wag 3:2).
13. Chochote lsicho Imani ni dhambi (War 14:23).

C. Imani yetu lnatoka wapi?

1. Imani lko kwa Mungu.(sio kwa wazo, mtu fulani.) Imani yetu ni kwa Mungu (Yok 11:26; wag 2:16; Waef 2:5).
2. Pia soma tena ("vitu vya Imani") lliyoandikwa kwa mkato II kwa masomo hii.

IMANI

Maelezo mafupi —

D. Ni wakati gani yenye Imani yata Itajika?

1. Tunaitaja kuwa na Imani wakati wote tena kwa kili jambo.
2. Tazama maana ya mithal 3:5, 6 and War 14:23.

E. Imani Inafanyaje?

1. Kuna Imani aina tatu lnayo patikana kwa Yok 11:21-44. Imani anina hi ni "Imani yenye komo, Imani yenye msingi, na Imani bila komo.
  - a. Martha alikuwa na Imani yenye komo (Yok 11:21). Imani ya Martha illifika komo Lazaro alipo kufa. Nilikuwa na Imani na Imani kwamba Yesu angemponya Lazaro lakini si kumu fufua.
    - 1) Imani yenye komo lnaona nguvu ya mungu kuwa kama ina komo (Mto 13:58).
    - 2) Imani yenye komo lko chini, ya ka utawala ya shida na mazingara.
    - 3) Imani yenye komo lna sukumwa na kuogopa kushindwa.
  - b. Marita pia alikuwa na Imani ya msingi (Yk 11:23-27). Ali sema ujuziwake ki akiliwa Yesu, lakini ni ujuzi ki akili ilitokea Imani yenye komo (Mk 10:27). Matokeyo ya hii Imani yenye komo, Yesu alilia.
    - 1) Kumjua Yesu ki akili ni mhimu, lakini haina ukamilifu.
    - 2) Imani lazima lende zaidi ya ujuzi ki akili ya Yesu.
  - c. Marita badaye anaonyesa Imani bila komo (Yk 11:39-44). Mwisho marita amkubali Yesu amondoe mawe kutuka kaburi ya Yesu sasa alikuwa na Imani bila komo.
    - 1) Dunia lnasema "kuiona ni kuamini."
    - 2) Imani lnasema "kuamini ni kuona."
    - 3) Imani lna kuja kabilia kuona.

IMANI

2. Msingi wa Imani ni kuuti (Mto 14:28-32).

Maelezo mafupi —

- a. lazima Imani lsimame kwa neno lamungu.
- b. Petero haku tembea kwa maji, alitembea kwa neno la mungu. kwa mstari 29, Yesu ana ambiya Petero eti "njoo." (pia ona War 10:17).
- c. Imani ni tafouti kwa thubutu lfanya bila ruhusa.

Wazo La Kujadiliana

Tumiya picha kwa mazungumzo.

HALI	MSINGI	ITIKO
Imani	Ufufuhuo kutoka	Kuti
Thubutu	Mufano ya mtu mwengine	Fuatisha

- d. Basi hatusemi kwamba "Sasa nitatembea kwa maji. Nita kua na Imani ya Petero" pia tupokee ufunuo wetu wenyewe kutoka kutoka kwa mungu. Hakuna yeote awezaye kutembea na Imani ya mwingine. Imani yetu lazima lisisi mke kutoka kwa usiano yetu na mungu. Na pia tukumbuke kwamba kuna amri nyingi kwa Biblia yenye Inausu wakristo wote kwa wakati..
- e. Tukitoa macho yetu kwa Yesu natuanze kutazama vitu vingine (kama upepo wanguvu na mengine vyo) tutaanza kuzama. Wasiwasi Inaleta uoga. Uoga inaleta kuto kuwa na Imani. Macho yetu tuiweke kwa Yesu (Waeb 12:2).
- f. Tukikosa Imani, tumuite Yesu (Mto 14:30b).
- g. Yesu anatupa mara ya pilli tutembea kwa Imani maana ya Mto 14:32 ni kwamba Petero alitembea kwa maji tena alipokua akirudi mashuani.

IMANI

Maelezo mafupi —

- h. Mwishowe ni kwamba Imani lnaanza na usiano wako na mungu. Kwa huo usiano, mungu atakupa ufunuo wako, ama neno la kuku eleza mbele kwa Imani, tuli tii hilo uelekezo.
3. Tunaweza kujenga Imani yetu.
  - a. Tunaweza kujenga Imani yetu kwa kuomba na kufunga (Mto 17:20, 21).
  - b. Tunaweza kujenga Imani yetu kupitia kusikiliza na kusoma Bibilia (War 10:17).
4. Imani yetu lnaweza kujengwa lmara tukisoma, fahamu, kubali, nakuamini kwa wenye enzi wake mungu na ahadi zake.
  - a. Lazima tuamini kwamba mungu anaweza kufanya (uenyeziwake).
  - b. Pia tuamini kwamba mungu angependa kutenda (Ahadi zake).

F. Watu wa Imani ni wakina Nani?

1. Soma na otafakari Waeb 11 lenga kwa watu na matendo ya Imani.
2. Ifatao ni majina na maana ya watu wenye Imani:

<u>Agano La Kale</u>	<u>Agano Jipyä</u>
Mwanzo 22:8	Matendo 27:25
Yosua 14:12	Matayo 8:5-10
1 Sam 14:6	Mk 5:25-34
1 Sam 17:37	Matendo 6:8
2 Chron 20:12	Matayo 9:28
Yob 19:25	Matayo 15:28
Dan 3:17	Mk 10:46-52

IMANI

IV. Imani kwa ujami kwa wokovu na utakaso.

Maelezo mafupi —

A. Mungu ni chanzo cha Imani.

1. Mungu anatupa lmani.
2. Mutu anapokea lmani (Waef 2:8-10; Wafilipi 1:29).
3. Kwa hivyo Mungu ndio mwanzo wa wokovu.

B. Uso nne wa Imani.

1. Ujuzi ni kufahamu kwamba kuna wokovu kupitia Yesu Kristo (War 10:17). Ujuzini msingi lakini si ukimi lifu. Lazima iwepo nyongezo (Yak 2:19).
2. Kubali ni kusema ndio kwa Injili, na kuelewa kwamba onalitaji Injili.
3. Tumaini lnamanisha kumutumaini kabisa na kumutegemea kabisa. Hii lnamanisha kufa kipekeena badilika kwa nani umeweka tumaini lako (Wag 2:20).
4. Kuti ni kakaso ya lmani. Onyesho ya lmani kamili.

IMANI

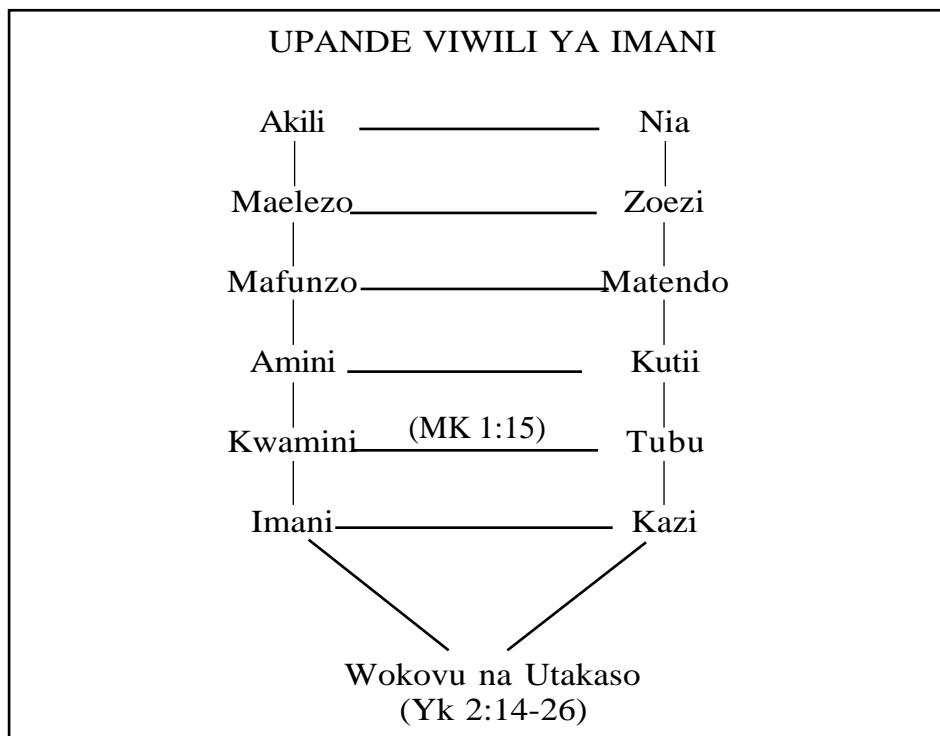
Maelezo mafupi —

C. Imani na Matendo.

1. Imani ina upande viwili.

Wazo La Kujadiliana

Tumia Pichahi kujadiliana.

2. Imani na kaziama matendo lnaenda pamoja.

Mafafanuzi ya Mwandishi

Nyumba lmeshika moto. Kuna msichana mdogo kwa gorofa wa pili ambao hawezi kuhepa moto. Mutu mkubwa anapiga kelele: Ruka.. Nita ku shika "Ni upande moja wa Imani kwa ule msichana kujua kwomba yule mtu yuko pale. Na pia ini upande mwingine wa Imani kwake kujua kwamba ana nguvu ya kutosha na pia ata- nishika akiruka. Kwa vyote, Imani kabisa ni yule musichana kabisa kuruka

IMANI

Weka Ufafanuzi Wako:

Maelezo mafupi —

3. Imani na matendo hawagawanyiki.

Ufafanuzi wa mwandishi:

Wako kama jua na nuru matendo ya nuru ni jua, matendo ni nuru. Imani kawili inaleta matendo. Imani lnayoishi Inaleta matunda. Jua Inaleta nuru. Nuru lkikosa kuja lnamanisha kwamba jua lmeefa(Ykb 2:26).

Weka Ufafanuzi wako:

4. Mtu anasema "nina lmani bila matendo" yupo kama mtu anaye jenga msingi wa nyumba bila kujenge nyumba yenye.
5. Mtu anasema: "Nina matendo bila lmani" yupo kama mutu anaye jenga nyumba bila msingi ya maana. Ona (Mto 7:24-27). Nyumba haina msingi nzuri ya kudumu.

IMANI

Maelezo mafupi —

Ufafanuzi ya Mwandishi:

Akili kivjuzi na kuti kimatendo nikama vidha viwili hupatikana kwa chumvi, lazima uwe na Sodium na chloride. Sodium hauwa mwadamu. Chloride, pia hivyo. Bali hivyo viwili lkiwekwa pamoja, Inaleta uzima, utamu wa chakula. Vile pia ndivyo Imani na matendo. mmoja bila mwenziwe ni kama sumu, lakini vyote Inaleta uzima.

Weka Ufafanuzi Wako:

D. Ufululiso wa Imani ni umoja na Yesu.

1. Imani kamili ni kuwa kwa Yesu (Waef 1:3; 2 Wak 5:17).
2. Pia Yesu ndani mwetu (Wag 2:20).
3. Kwa Yesu na Yesu ndani mwetu (Waef 1:22, 23; 4:12, 13; Yk 15:4, 5).
4. Hizi wazo zote ni kiroho, yenyeye kufahamishwa kwa Imani tuu.

V. Mwisho wa masomo yetu ya Imani.

A. Funguo kumi za Imani.

1. Mkristo anaokolewa kwa Imani (Acts 16:31) na kulindwa na Imani (1 Pet 1:5).
2. Mkristo anaisha kwa Imani (Wag 2:20).

IMANI

3. Imani ltajaribiwa mara nyingi tena kwa njia nyingi (1 Pet 1:7).
4. Imani ni vumilivu, lnajuwa kumingojea Bwana (Is 40:31).
5. Imani kila lmara ltashinda (1 Yk 5:4).
6. wakati mwingine lmani inakuwa kinyume ya vitu kawaida (Mto 17:14-21).
7. Imani hayakati taama (Waeb 11:32-39).
8. Imani hayafanyi vitu kuwa mwepe si, bali lnazifanya kuwa lkiwezekana.
9. Imani lnasema "Mungu ana maliza mapenzi yake kamili maishani mwangu. Kwa hivyo nita ngoja. Nita vumilia. Nina wezateseka."
10. Kwa ntangulizi tulisema kwamba, nikigumu kuwa na lmani. Ingawaje hivyo kumbuka: kwa mungu hakuna haleicho wezekana!

Maelezo mafupi —

B. Tusiachae kushindwa kwetu kwa kale ltuzuie kuishi maisha ya lmani.

Utangulishi wa Mwandishi:

Njovu ilikuwa lmefungwa kwa mti ndogo. Ange toroka bila wasiwasi, lakini alijaribu kutoroka alipo kuwa mchanga, lakini hakuweza kufaulu. Basi njovu akafikiri kwamba hataweza kutoroka. Osiache kusindwa kwako kwa kale lkuzuie kuishi maisha wa lmani.

Tia Ufafanusi Wako:

IMANI

Imani: Muhtasari wa Mwisho

Maelezo mafupi —

¹Michael P. Green, Ed., Illustration for Biblical Preaching (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1989), p. 134, 135.